

Joachim Schnobel   Conrad Vogt

Disputatio Iuridica De Praeferentia Creditorum

Rostochii: Kilius, 1646

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn731862856>

Druck   Freier Zugang

Vorrangigkeit der Gläubiger

J. Schnobel (G. Vogt) — Vert.

R. U. Nr. 1646.

DISPUTATIO JURIDICA
DE
PRÆFERENTIA
CREDITORUM

Quam

AUXILIANTE DEO

Consensu

Magnifici, Nobilissimi & Amplissimi

Jctorum in florentissima ad Varnum

Academia Collegij

PRÆSIDE

Amplissimo, Excellentissimo & Consultissimo

VIRO

DN. JOACHIMO SCHNOBELIO,

J. U. D. Prof. P. Dn. Præceptore ac

Promotore suo ætatem

colendo:

Publicè executendam proponit

CONRAD BOSE

Lippiâ Westph.

die 26. Septembris in Auditorio Magno

✻ (o) ✻

ROSTOCHII,

Typis NICOLAI KILII, Academia Typographi,

ANNO M. DC. XLVI.

1646

THESIS I.

Concursum, ordinem, ac prioritatem Creditorum, utpote frequentem ac quotidianam materiam, pressius rimaturi, potiore rerum, priorem tamen Verborum rationem haberi, operæ ducimus pretium *cum Jcio in l. 1, ff. de R. C. 1.* Creditor, pro instituti nostri ratione, is est cui ex quacunque causa quid debetur, etiam qui propter jus in re constitutum actione reali experiri potest. 2. Concursum est plurimum creditorum ad debitum ex iisdem bonis consequendum simul et petitorio. 3. Ordo est in suum cuiusque locum, secundum jus æquitatem facta collocatio. 4. Prioritas est jus creditorum in bonis debitoris alicujus concurrentium, quo ex propria vel legis provisione alter alterum in consequendo debito prævertit. Dicitur alia prærogativa, prælatio, privilegium & protopraxis.

II.

Distinguuntur Creditores 1. in eos quibus pure, sub conditione & in diem debetur *d. l. 10 ff. de V. S.* Hi posteriores etsi ante diem venientem vel conditionem existentem exigere nequeant *d. l. 10 l. 8. l. 14. ff. d. 2.* in termino tamen aliis Creditoribus præstituto comparent ad deducenda jura sua *arg. l. 11. ff. Ex quib. caus. in poss.* Id si negligent, postea vix admittuntur, *Wesemb. int. C. ut act. ab her. & contr. n. 10.* Vid. etiam *l. 11. §. 1. l. 12. §. 2. ff. qui pot. in pigu.* 2. Creditores proprie ita dicti (quibus n. jure dominij vel quasi, itemque separationis, prærogativa competit de his jam non agitur) quoad præsentem materiam nobis sunt. 1. Privilegarij simplices. 2. hypothecarij privilegio muniti. 3. hypothecarij simplices. 4. privilegarij personales. 5. Chirographarij simplices.

III.

Privilegarij simplices sunt, qui cum hypothecam habere non inveniuntur, creditoribus tamen hypothecarijs & alijs privilegiatis omnibus indistinctè omnes præferuntur ex singulari causæ favore. Huc pertinent 1. Qui crediderunt Impensas funebres legitimas, sine quibus funus honestè duci nequit, justam rationem ex dignitate ejus qui

funeratus est, & alijs circumstantijs b. fide æstimandam non exceden-
tes, & quicunq; ab ijs ad quos funus pertinet, funeraria actione quid-
quam petere possunt. *l. 14. §. 1. 3. 4. & 6. l. 21. l. 31. §. 1. l. 37. l. pen. ff. de
relig. & sumpt. fun. l. 17. ff. de reb. auct. iud. possid. alias l. 2. de privileg.
cred.* Sumptibus funeris æquiparantur erogata in infirmitatem defuncti,
ut medicorum ac chirurgorum salaria, pharmacopæi debita, item ex-
pensæ ab hospite factæ *arg. l. 4. C. de her. petit. Schneid. Inst. de her.
qual. §. 3 n. 27. Wesomb in π ff. de relig. n. fun.* Ea n. in actionem fune-
rariam veniunt: quæ cum cesset, ubi quis reconvâluit, ad expensas in
morbum restituti factas idem non poterit extendi. *Mey. ad jus Lubec. l.
3. t. 1. art. 11. n. 99.*

IV.

Pertinent huc 2. Qui in confectionem inventarij, insinuationem
testamenti, æstimationem, bonorum debitoris foro cedentis aliasve si-
miles causas, hereditatis & creditorum gratia sumptus erogarunt, nec
non Curatores bonorum, de quib. *2. t. ff. de curat. bon. dand.* ratione sa-
larij à magistratu vel à creditoribus promissi: qui enim necessariò sit
sumptus, semper præcedit, eoq; deducto bonorum calculus subduci so-
let *l. 8. ff. de pos. si quas* tamen heres contra defunctum habet actio-
nes, hæ non confunduntur, sed similem cum alijs ejusdem generis cre-
ditoribus habent fortunam *l. fin. § 9 C. de jur. de lib* Utraq; & funebrium
& aliarum necessariorum impensarum æquali privilegio munitarum
causa inter se concurrente, neutra alteram antevertit, sed solutio pro
rata seu ratione proportionis Geometricæ facienda est, *per l. 5. §. 17 ff.
de trib. act.* privilegiatus n. adversus privilegiatum privilegio non uti-
tur *per vulg.*

V.

Hypothecarij privilegio muniti sunt, qui vel tacitam vel expressam
hypothecam habentes jure ante alios exigendi gaudent, quos etiam an-
teriores expressam simplicem hypothecam habentibus præferri du-
bium non est, *Nov. 97. c. 3. & 4. l. 7. l. 12. C. qui pot. l. 5. ff. eod.* inter se
verò concurrentes ita satis commode videntur collocari, ut 1. locus sit
Fisco in causa primipilari seu in administratione annonæ militaris *l. 3.
C. de primip. lib. 12:* quæ universis viri bonis exhaustis etiam dotem mu-
lieris primipili sarcinæ obnoxiam facit *l. 4. C. in quib. caus. idem* in
causa tributorum ac collectarum & aliarum id genus pensionum publi-
carum

carum, passim consuetudine Germaniæ invaluisse testatur Röppen *de-
cis. 28. n. 23* II. In militiam emendam (militia est officium eorum qui
in aliqua schola sive collegio inter statutos relati sunt, ex quo salaria &
commoda ex publico consequuntur *Gothofr. ad l. 52. §. 2. lit. d. ff. de act.
empt.* quædam vendi & ad hæredes transmitti potest, quædam non, *l.
ult. C. de pignor. l. 5. C. qui milit. poss. lib. 12. Nov. 53. c. 5. ibiq. Gothofr.*)
credenti ac specialiter jus pignoris & privilegij in militia aliquando ven-
denda vel casu militia, sibi stipulanti, *Nov. 97. c. 4.* Id quod ad eos qui
emendi officij causa mutuam dant recte accommodari putat *Gothofr. ad
d. Nov. lit. d. Vid. Beuth. de privileg. credit. p. 1. t. 56. §. 57.*

VI.

Hæc duobus casibus speciali jure priorem stationem obtinentibus
cæteri privilegiati hypothecarij concurrentes, detractis privilegijs ex
communi hypothecariorum regula, prior tempore potior jure *l. 2. l. 4.
l. 12. §. 1. C. qui pot. in pign. ad prælationem vocandi censentur, cum
privilegiatus adversus privilegiatum alium ceu th. 4. dictum privilegio
non utatur, fac. l. 11 §. pen. ff. de min. Vid. Nov. 97. c. 3. Röppen d. decis.
28. n. 29* temporis prioritate non apparente, melior est conditio possi-
dentis. *l. si debitos. 10 ff. de pignor. l. 14 ff. de noxal. act. nullo possiden-
te pro rata debiti, solutio omnibus fiet l. 96. §. 3. ff. de solut. Neguzan-
tius de pign. p. 5. memb. 2. n. 51. d. 1b. 4.*

VII.

Sunt autem præterea hujusmodi creditores hypothecarij privile-
giati, & mulier in persecutione dotis numeratæ ejusdemq; augmento,
l. 12. C. qui pot. Nov. 17. c. 2. §. 3. Nov. 109. c. 1. Myns. 4. O. 13. Secus in
confessata, creditoribus non numeratæ dotis exceptionem etiam post
biennij lapsum opponentibus *Sneid. ad §. 29. Inst. de act. n. 66. Vid.
Myns. 1. O. 61. Gail. 2. O. 81. §. Mev. ad jus Lubec. 3. t. 1. ars. 9.* Hoc au-
tem protopraxias jus nulli heredum, præter liberos. *d. l. 12. §. 2.* nec ces-
sionario competit. *per. d. §. 19. Inst. Nov. 91. pr. nisi mulieris nomine in
ejusq; utilitatem, Mev. d. l. 13.* Sed Privilegium in dote hoc ob commune
negociationis aut cauponariæ exercitium cessare testis est *Gail. 2. 4. O. 4.
n. 5. Beuth. de privil. cred. parte 1. C. 35. in med. Plures casus exceptos
Vid. apud Mev. d. l. n. 53. §. 199.*

VIII.

II. Qui in refectionem aut restitutionem collapsarum ædium no-

A 3

minatim

minatim crediderunt, actuali etiam conservatione subsecuta l. 1. ff. in quib. caus. pig. junct. l. 6. ff. qui pot. Myns. 1. O. 60. Gail. 2. O. 12. Idq; optima ratione ad inquilinos & alios extenditur, qui pro avertenda ædium devastatione, hodiernas contributiones aliorum nomine militibus solvunt. Identitas enim rationis idem jus inducit l. illud. 32. ff. ad L. Aquil. Usufructuarius autem pecuniam simili de causa solutam à proprietario non repetit per l. 27. §. 3. ff. de usufr. l. 28. ff. de usufr. leg.

IX.

III. Qui in aliam rem conservandam aut emendam cum expressa hypothecæ reservatione mutuò dederunt. Nov. 97. c. 3. l. 17. C. qui pot. Hi enim præferuntur in re illa quoad extat l. 8. pr. ff. quib. mod. pign. Vel hypoth. solv. & in quantum non luculentius creditum, quam rei conservatio & impensæ justæ exigunt: nam pro parte superflua beneficium prælationis cessat Gotofr. ad d. l. 5. lit. u. Gail. d. O. 12. Bach. ad Tr. d. th. ult. lit. E.

X.

IV. Nec Venditori in contractu vel ante traditionem in re vendita sibi pignus expressè servanti idem juris denegatur: hic enim ei cui emptor omnia bona obligaverat præfertur, cum ab initio obligatio pignori inhæserit, simulq; cum dominio ipso quaesita sit, & sub conditione pignoris res tradita intelligatur, qua in conventionem Creditorem fraudari iniquum foret. l. 1. §. fin. l. seq. ff. de reb. eor. qui sub. tut. Geil. 2. O. 16. n. 7. Koppen. decis. 28. n. 7. & ob hanc rationem cum pupillus in re pecunia sua empti taciti pignoris jure gaudeat l. pen. C. de serv. pign. dat. man. l. 5. pr. ff. de reb. eor. qui sub. tut. jus prælationis etiam habebit. l. 7. ff. qui pot. sac. l. 7. C. d. t. Sic & redemptori servi ab hostibus capti, uti jus taciti pignoris in eo concessum l. 15. l. 21. ff. de capt. & post. revers. l. 2. C. eodem ita etiam præfertur aliis quibus ante captivitatem pignoris titulo nexus l. 12. §. 12. d. t. Wesemb. in parat. t. qui pot. n. 5. Et domino soli ratione solarii hypothea cum jure prælationis competit, l. 15. ff. qui pot.

XI.

Hypothecarii simplices sunt, quibus supra debitum res etiam suppositæ sunt, & hinc realem ad rem consequendam actionem habent sine exigendi prærogativa l. 17. ff. de pignor. l. 9. C. qui pot. Horum hypotheca 1. Generalis est vel specialis l. 15. §. 1. ff. de pignor. l. ult. C. qua res pign.

pign. illa in universis bonis constituta res omnes præsentis & futuras etiam non expressas *d. l. ult.* item actiones & nomina comprehendit. *l. 7. C. de hered. vend. l. 4. C. quæ res pign.* non tamen ea quæ quis verisimiliter non præsumitur obligaturus *l. 6. cum seqq. ff. de pign. l. 1. C. quæ res pign.* Hæc specialis intra rem certam & expressam se continet, indeq; manifestarii pignoris appellatione insignitur *l. pen. ff. in quib. caus. pign. Gothofr. ibidem.* nec ad alia extenditur præter accessiones rei pignori data, quarum dominium ad eum pervenit, qui obligavit. *l. 29. §. 1. ff. de pignor. junctâ l. 16. pr. ff. eod.*

XII.

II. Hypotheca tacita est vel expressa: illa lege ipsa & tacita juris dispositione vel ex præsumpta conventionione & ita quadam legis adfidentia constituitur, cuiusmodi competit Fisco in bonis secum contractantium. *l. 2. C. in quib. caus. mulier, pro paraphernalibus & donatione propter nuptias in mariti substantia l. 11. C. de pact. convent. l. 12. §. 2. C. qui pot. Mys. s. O. 4. & contra marito pro dote promissa in bonis uxoris vel socii vel cuiuscunq; qui dotem promisit, l. 11. §. 1. C. de R. U. A. Neguz. de pign. part. 2. m. 4. n. 25. & n. 63.* Filiis prioris matrimonii pro bonis maternis & lucris nuptialibus in re patris post secundas nuptias, *l. 8. §. 4. C. de secund. nupt. l. 6. §. fin. C. de bon. que lib. ac vice versa iisdem pro lucris ex defuncti patris substantia ad matrem devolutis in bonis ejus ad secunda vota transeuntis l. 6. §. 2. C. de secund. nupt.* pupillis etiam minoribus & aliis quibus quasi debilibus curatores dari solent, in bonis tutorum ac curatorum *l. 20. C. de administ. tut. l. fin. ff. de tut. & rationibus distrabend. ibi Gothofr.* nec non in bonis Vitrici, ubi mater non redditis tutela gestæ rationibus secundas nuptias contraxit *l. pen. C. in quib. caus. l. 2. C. quando mul. tut. off. Nov. 22. c. 40.* Datur & hypotheca tacita locatori in rebus conductoris illatis & investis in prædium urbanum, tam pro deterioratione quam pensionibus *l. 2. l. 4. pr. l. 6. ff. in quib. caus. tac. pign. l. ult. C. eodem & in fructibus prædii rustici, l. 7. ff. d. t. Vid. Dd. ad §. fin. Inst. quib. m. re contrah. oblig. & t. ff. & C. in quib. caus. tac. pign.* Hæc expressa hypotheca est, cum vel publica magistratus autoritate (hinc pignus judiciale aliud, aliud prætorium, de quo Vid. Bach. ad. Tr. 2. D. l. 3. lit. C. D. & Dd. ad t. ff. de pign.) vel privatorum consensu ac conventionione quadam expressa res obligantur, unde conventionales hypothecarii dicuntur, quos

quos variis modis fieri experientia docemur. Arrestum hodie pignus etiam tribuit *Koppen. decis. 45. n. 30* quod si plures aut unus plurimum nomine & impensis impetret, par eorum est causa, qui post arrestum superveniant, si et adhæreant, post primum impetrantem, quod superest adipiscuntur, atq; inter se pro rata, si paris juri sunt, dividunt. Ordo ad hæfionis si fortè unus præ altero rei semel sequestratæ arrestum impetret, non attenditur, *docente Mevio adius Lubec. l. 3. t. 1. art. 5. n. 12.*

XIII.

Hypothecarij simplices omnibus personalem actionem habentibus tam privilegiatis, *de quib infra Th. 17.* quam Chirographarijs simplicibus seu non privilegiatis, de quib. *ib. 22.* præferuntur, *l. 9. C. de bonis aut. jud.* Inter se autem concurrentes & de prælatione hypothecæ diversis temporib. constitutæ utrinq; contententes, ordo temporis observatur, ut prior tempore potior sit jure. *l. 2. l. 4. C. qui pot. Myns. 1. ob. 59.* prioritatem non ex tempore obligationis contractæ aut traditionis sed hypothecæ metiendo, *l. 12 §. 2. ff. qui pot. l. 8. C. eod.* In legali tacita, tempus hypothecæ & tempus contractus concurrunt *per l. 6 §. fin. C. de bon. qualib.*

XIV.

Quoad præsens prælationis negotium nequiquam distinguitur inter hypothecam generalem & specialem. *l. 2 ff. qui pot. l. 6. C. eod. l. 2. C. de privil. fisc. l. 2. C. de pignor. Myns. 6. O. 94. n. 6. nec (2)* inter tacitam & expressam *l. 8. ff. qui pot. d. l. 2. C. de privil. fisc.* eadem enim ratio taciti quæ expressi *arg. l. 3. ff. si cert. pet.* ut etiam illi quibus legale pignus competit, si eo non contenti, expressa hypothecæ sibi caveant, pinguius prælationis jus non consequantur. *Bach. d. l. th. ult. lit. B nec (3)* prætorium pignus an judiciale *d. l. 2. C. qui pot. l. 5. §. 4. ff. ut in poss. legat. l. 10. ff. qui pot.* sive cum ejusdem sive cum diversi generis pignoribus fiat concursus per mod. alleg. Nisi quod habente quodam pignus prætorium, quando cum alio ejusdem generis pignus habente concurrat, ordo temporis non spectetur *l. 15. §. 15. ff. de damn. inf. l. 5. §. 3. ff. ut in poss. legat.* nec (4) refert utrum purè convenerit, an in diem, potior enim adhuc ille est, cui in diem hypotheca constituta reperitur, licet ante diem existentem eadem res alii pignori sit obstricta. *l. 12. §. 2. qui pot.* cum obligatio in diem concepta statim cedat quemadmodum pure contracta *l. 13. ff. de U. S.* In hypothecis autem conditionalibus, conditio casualis, mixta, & potestativa distinguendæ veniunt. Illæ retrotra-

retrotrahuntur ad diem contractus & creditor præfertur ex ijs credito-
posteriori pure, l. 9. §. 1. l. 11. ff. qui pot. Hæc non habet retrotractum,
ideoq; qui pignus merim pure accepit, prærogativam habet d. 19. §.
1. Vid. c. si pro te 13 de rescr. in 6. Huic similis est illa quæ factum
requirit & determinationem habet à qualitate quæ nondum inest, sed
aliquando inesse aut semper abesse potest. l. 11. §. 2. ff. qui pot.

XV.

Quod si pluribuseodem tempore sed separatim singulis in soli-
dum res est obligata, singuli etiam in solidum adversus debitorem vel
extraneum experiuntur adversus eundem agendo concurrentes, concu-
rsum partes faciunt, & hætenus æqualis omnium causa dicitur l. 20. §.
1. ff. de pign. act. paresq; tempore pares jure censentur, inter ipsos
questione exorta, possidentis melior est conditio, l. 10. ff. de pign.
Si in partes æquas plurib. res obstricta sit, & inter seipos & adversus
extraneos, non plus quam in partes competentes agere poterunt d. l.
10. in fin. Sin nihil dictum in utraq; partem reperiatur, verius est non
in solidum aut pro partibus æquis, sed pro quantitate debiti pignus ab
ipsis vindicari, l. 16. §. 8. pr. ff. de pignori. Hæc accipienda sunt de
ijs quibus scientibus eadem res obligatur, si enim quis rem alij obliga-
tam, dissimulata obligatione per calliditatem alij separatim obstrinxe-
rit, distraxerit vel permutarit, stellionatus postulari poterit, per l. 3. ff.
stellionat.

XVI.

Legatarij etsi solo legis placito ac dispositione hypothecam ha-
beant l. 1. C. comm. de legat. Si tamen bona defuncti solvendo non
sint, omnibus creditoribus, & sic etiam chirographarijs postponun-
tur, cum legata non nisi deducto ære alieno debeantur, & in ea bo-
norum parte, quæ servari potuit de bonis, pignoris causam habere le-
gatarij intelligantur, l. 4. §. 1. l. pen. pr. ff. de separ. l. 1. §. 18. ff. ad S. C.
Trebell. Hic observandum est, quod hypothecarius creditor poste-
rior, quamvis novissimus, offerre ac solvere possit priori etiam pri-
vilegiato debitum, & sic pignus sibi suum confirmare & quoad debiti
illius soluti quantitatem in ejus locum ac jus succedere l. pen. & ult. de
hi qui in prior. cred. loc. l. 11. §. ult. l. 12. §. 9. l. 16. ff. qui pot. l. 1. C. eod.
In alijs hypothecam non habentibus hoc non observatur, quamvis
eorum pecuniâ hypothecariorum aliquis dimittatur, nisi cum debitore

B

vel

vel creditore cui solverunt, specialiter fuerunt pacti, ut & in locum e-
jus succedant, l. 3. ff. *quæ res pign.* l. 1. C. *de his qui in prior, Cred.*

XVII.

Privilegarij personales sunt, qui privilegium exigendi etiam sine hypotheca habent, & creditoribus personali tantum jure munitis præferuntur, (*de quib. t. s. ff. de privil. cred. incipit à l. 16. ff. de reb. aut. jud. poss.*) Horum inter se concurrentium privilegia non ex tempore æstimantur sed ex causa, id est quo unumquodq; debitum magis vel minus favorabile censetur, eo magis vel minus, ille qui patit, ad exactionem præ alijs admittitur: etsi ejusdem tituli aut favoris debita fuerint simul admittuntur non autem diversitate temporis ratione l. 3. ff. *de reb. aut. jud. poss.* Leges causarum favorem ponderantes hunc ferè ordinem in concursu videntur præscripsisse.

XVIII.

I. Deponens apud argentarium pecuniam obsignatam, eandem in specie repetiturus, si non extet amplius, in omnibus fraudatoris facultatibus antevertit, l. 7. §. 2. ff. *depos. l. 24. §. 2. ff. de reb. aut. jud. poss.* Extantem seu rem sui dominij vindicat; si autem ita deponatur pecunia ut tantundem in genere reddatur, ac fere in creditum eatur l. 30. ff. *loc. l. 24. ff. de depos.* post privilegia demum deponens exigendi jus habet. d. l. 24. §. 2. ff. *de reb. aut. jud.* Si usuras à mensuario acceperit à cæteris creditoribus non separatur d. l. 24. §. 2. ad numerorum tamen fortean adhuc extantium vindicationem ante privilegia & creditores omnes admittitur d. l. 24. §. 2. Quæ distinctio etsi depositis quibusvis accommodari soleat, in alia tamen re, præter pecuniam apud argentarium, deposita, si consumpta sit eadem aut perierit, deponentem alijs creditoribus Chirographarijs potiore esse jure civili nusquam reperitur, & imputet facilitati suæ deponens, quod ejusmodi depositarium sibi elegerit, §. 3. *Inst. q. m. re. contr. oblig.*

XIX.

II. Qui in navim extruendam, instruendam vel emendam credidit l. 2. l. 26. l. 34. *de reb. aut. jud. poss.* privilegium prælationis habet, quod etiam in aliam rem, præter navem, credenti tribuimus *Koppen. decis. 28. n. 44. per Aub. quo jure. C. qui pot.* privilegio autem locus non est, si quis non in expressum ac determinatum finem credit, is enim in omnem eventum credere & debitori in quamcunq; rem impendendæ pecuniae

cuniam liberum arbitrium relinquere censetur. Nee extra rem, in quam
 creditum est, poterit quis sibi hoc privilegium arrogare. Ut enim illud
 non ob mutationem simplicem, sed in rem certam factam conceditur,
 ita re in quam creditum est, perempta quamvis mutuatio duret, ipsum
 quoque cessare necesse est. *fac. l. 5. §. 4. s. 15. 16. l. ii. ff. de trib. act. Con-*
fer. supra th. 7. C. 2. III. Pertinet huc respubl. Creditrix *l. pen. §. 1. ff.*
de reb. aut. jud. poss. non Romana solum sed & alia *Wesemb. in par. eod.*
n. 5. Quaedam etiam speciali beneficio jus insuper pignoris naetae *ad*
th. 12. referenda sunt, quarum causa ab his quae jus tantum praelationis
 inter Chirographarios habent, separatur *l. 2. C. de jur. Reip. l. 10. ff. ad*
munitip. Idem jus Ecclesiis, Xenodochiis, nosocomiis, Orphanotro-
 phiis, Scholis aliisque causis piis tribuunt *Id.* imo iisdem lautius privi-
 legium prioritatis scilicet ex generali consuetudine & observantia compete-
 re notat *Koppen. d. decif. 28. n. 25.*

XX.

IV. Impubes in bonis negocia ejus ex officio amicitiae gerentis
 praelatione gaudet *l. 23. ff. de reb. aut. jud. poss.* sicut & is, qui gratis cre-
 didit, quando cum aliis creditoribus Chirographarius usuras accipienti-
 bus nec privilegiatis concurrat. Cum enim hic imminentis damni inju-
 riam tantum propulset, merito praefertur illi, qui simul de lucro cap-
 tando certat *arg. l. 24. §. 2. ff. d. 1. ibid. Gothofr. lit. m.* Chirographa-
 rius, cujus pecunia privilegiarius ipse dimissus est, ponendus est in eo
 loco, in quo privilegiarius ipse ante collocandus fuisset. *d. l. 24. §. 3.*
ff. de reb. aut. jud. poss. l. 2. ff. de cess. honor.

XXI.

Chirographarii simplices, qui & personales nudi dicuntur, sunt, qui-
 bus ad consequendum debitum in personam actio contractu vel pacto
 legitimo acquisita competit sine omni hypotheca ac privilegio, adeoque
 solo debitoris chirographo vel simili, quo debitum rite probatur, ut te-
 stibus, confessione judiciali, libris rationum debita forma modoque
 scriptis & munitis nituntur. *l. un. C. etiam ob Chirog.* Hi ultimi veniunt
 ad reliquias in bonis remanentes, ideoque raro aliquid residui ferunt
Wesemb. par. de privil. Cred. n. 9. Si quid tamen superest nullo tempo-
 ris quantitatis vel alio habito respectu conjunctim atque simul admit-
 tuntur non in aequales portiones sed facta pro rata debiti distributione.
l. 6. C. de ben. aut. jud. poss. l. 10. C. qui pot. Wesemb. par. d. l. nisi eo no-

mine fortè præ cæteris totum obtineant, quod eorum pecunia ad præ-
vilegiarios & anteriores pervenerit, ceudictum. *ib. præced.* Aut mer-
cator diversis in locis diversas negociationes exercens, occasione ha-
rum negociationum diversa debita contraxerit: tum enim creditores
separatim ad suæ quisq; negociationis lociq; bona vocantur: merci
enim quasi videtur creditum, *l. 5. §. 15. ff. de trib. act.* Cessio etsi in alium
prælatione gaudentem fiat, nemini præjudicium gignit: melior enim
conditio cessionarii esse non debet, quam cedentis, *l. invitus. 156. §. ple-
rumq; l. aliud est. 160. §. absurdum. ff. de diver. reg. jur. ant.*

XXII.

Sanè vigilantis & occupantis causa plerumque potior esse solet,
atq; propterea id quod chirographario solutum, miramè in diversionem
vocandum, neq; alijs communicandum etiam si eo tempore quo debi-
tor solvendo non erat, sciens prudensque quis acceperit à debr ore
sponte, vel ab invito extorserit, est enim quod priores suæ expensum
ferant negligentia. *vid. l. 6. §. 7. l. 24 ff. que in fraud. cred. l. 21 ff. de
pecul.* Qui verò post bona possessa debitum recepit, hic in portio-
nem vocandus exæquandusque est cæteris creditoribus, neque enim
debit præripere cæteris post bona possessa, cum jam par conditio o-
mnium creditorum facta esset. *l. 6 §. 7. ff. que in fraud. cred.* Idem
obtinet si omnibus instantibus, uni per gratificationem solvatur. *l. 6. §.
2. ff. de reb. aut. jud. poss.*

XXIII.

Cùm autem ij, qui possunt conveniri actione privilegiatis conve-
niuntur primo loco à chirographario vel minus privilegiatis,
poterunt exigere cautionem restitutum iri, quod acceperunt, si infe-
ratur postea actio majoris privilegij *per. l. 52. §. 1. ff. de peccat. quâ non
exacta, nulloque residuo in bonis existente, privilegiarios simplices de-
in & hypothecarios, & privilegium personale habentes ad id quod a-
lijs solutum est, ex lege condicendum, eo quo ad debiti exactionem
veniunt ordine de quo supra, admittendos censemus *per. l. 3 ff. quod
cum eo qui in al. l. 38. §. fin. ff. de pecul.* Hypothecarij quoque non
solum à posteriori hypothecario, sed etiam à quovis possessore, vel
eo qui dolo possidere desijt rem pignori nexam avocare possunt. *l. 14.
l. 15. C. de pign. & hypoth. l. 16. §. 3. ff. eod. junct. l. 23. §. 3. ff. de R. V. pi-
gnore; autem bona fide consumpto, adeoque hypothecaria actione
cessan-**

cessante *arg. d. d. l. l. ad solutum repetendum conditio ex lege com-*
petit, quamvis simplices sint hypothecarij privilegio exactionis desti-
tuti, per l. 12. §. 5. ff. qui pot. in pign. l. fin. §. 5. & 6. C. de jur. delib. His
tamen *Dd.* communiter soluti repetitionem denegant ad hypothe-
carios privilegio munitos eam restringentes. *Gail. 2. O. 25. n. 16.* Neu-
tros autem sive hypothecam simplicem habeant, sive privilegium cum
ea cogendos arbitramur ut reliquis creditoribus de quota debiti tran-
sigentibus consentiant, nec eis præjudicatur quo minus pignori suo
incumbere possint. *l. 58. §. 1. ff. mand. licet in dilationibus & cessione*
bonorum concedenda non valeant cæteris jure communi simpliciter
se opponere, nisi quantitate debiti prævalente juxta l. fin. C.
qui bon. ced. poss. Singulare est Fisci privilegium, qui alijs
creditoribus pecuniam solutam omnimodò auferens, extraordinario
jure suum recipit *l. 18. §. fin. ff. de jur. Fisci. l. 5. C. de privil. fis.* Illud ob-
servandum est, quod jure civili eandem esse sortis & usurarum condi-
tionem, & has cum illa eodem ordine adjudicandas etiamsi postquam
posteriori res pignori data est, accesserunt, *l. 18. ff. qui pot. l. 8. §. fin. ff.*
de pign. act. Kopp decis. 28. n. 11.

XXIV:

Tandem cum norma dijudicandi & ordinandi creditorum præro-
gativas non tam sit ex jure & legibus, quam moribus ac statutis, hinc
evenit, ut hæc prioritatis materia, tum ex diversitate privilegiorum, tum
ex discrepantia juriſum sit intricatissima, maximam partem dirimenda
locorum statutis: de quibus notetur, cum certa in statutis referuntur
privilegiata debita, non putandum est ea excludi, quæ præter illa jus
commune prærogativâ dignatur. Unius enim inclusio non est alterius
exclusio, nec correctio juris communis sine expresso textu subsumenda
etiam præter & post statutorum peculiaris, jus commune sequi fas est. Hinc
quando quædam credita ex jure communi prærogativam habentia et-
iam statutis ut privilegiata fuerunt expressa, quædam verò omissa, quia
illa duplici & singulari jure nituntur & indubie speciali nota & favore
statutum ea insignire & præferre voluit, potiora etiam habentur, & hæc
post illa demum sequuntur ad suam quæq; classem legibus determina-
tam referenda & ordine decenti prudenter inferenda. *Vid. Mey. ad juv.*
Eub. l. 3. tit. 1. art. 11. n. 33. & 34.

Ut placeas Musis non laudant otia Musæ,
 Pythiūs aut molles jusfit habere manus,
 Scin dimur ancipiti studia in diversa Mmervâ
 Et genij sequitur semina quisq; sui.
 Me juvet invicto celestia volvere Marte,
 Et superi sensum discere jura DEI,
 Qvalia non dubio promit QUISTORPIUS ore,
 Ille mei semper pectoris unus amor.
 Et latices Sophiæ castos. MAURITIUS illos
 Sufficit, æternæ splendida Fama Rosæ.
 Nec minus æternum TSCHERNINGI carmen & artem,
 Maximus hic versûs debuit esse Parens.
 Addes innocuum servatâ semen Idumes
 Debet id AUGUSTO Varnia fama suo.
 Hæc mihi tanta placent his impalescere vita est,
 Uror apud tales ni licet esse Viros.
 At Te Magnifici sinuosa volumina furis
 Coccineæ & Themidis sancta Tiara juvat,
 Quam caput annosis nitidum ex pietate pruinis
 SCHUKMANNI meritâ cum gravitate gerit.
 Te juvat æternans RHAN I cis tempora Laurus
 Immenso vivax Juris in Oceano.
 Nunc etiam cupido celebris SCHNOBELIUS adstat,
 Aureolæ magnus mysta decusq; deæ.
 Perge ita! pomposos Tibi spondet cura Triumphos
 Et patriæ laudis semina rara Tuæ.
 Exspectat patulis pater hæc amplexibus & Te
 Nec spem fas fuerit fallere posse, Tibi
 Nitimur ad culmen, scopulos qui spreverit à se
 Illum præ reliquis parta corona manet.

adfectum & honorû causâ

L. M. Q. deprop.

C. Thamnitius Thorunien sis.

1690 1690

